

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 160/20
V Luxemburgu 16. decembra 2020

Rozsudok v spojených veciach C-597/18 P Rada/K. Chrysostomides & Co. a i., C-598/18 P Rada/Bourdouvali a i., C-603/18 P K. Chrysostomides & Co. a i./Rada a C-604/18 P Bourdouvali a i./Rada

Súdny dvor potvrdil rozsudky Všeobecného súdu v rozsahu, v akom v nich zamietol žaloby o náhradu škody podané viacerými jednotlivcami a spoločnosťami z dôvodu aktov a konaní inštitúcií Únie prijatých v rámci finančnej pomoci poskytnutej Cypru a podmienenej reštrukturalizáciou jeho bankového sektora

Všeobecný súd sa naopak dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď dospel k záveru, že euroskupina je subjektom Únie zriadeným Zmluvami, ktorého akty alebo správanie by mohli viesť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie

V priebehu prvých mesiacov roku 2012 sa s finančnými ťažkosťami stretli viaceré banky so sídlom na Cypre, vrátane Cyprus Popular Bank (ďalej len „Laiki“) a Trapeza Kyprou Dimosia Etaireia (Bank of Cyprus, ďalej len „BoC“). Dňa 25. júna 2012 Cyprus predložil predsedovi euroskupiny žiadosť o finančnú pomoc, ktorý uviedol, že túto pomoc poskytne buď Európsky fond pre finančnú stabilitu, alebo európsky mechanizmus pre stabilitu (EMS) v rámci programu makroekonomických úprav, ktorý sa mal konkretizovať v memorande o porozumení. Rokovanie o tomto protokole viedli na jednej strane Európska komisia spolu s Európskou centrálnou bankou (ECB) a Medzinárodným menovým fondom (MMF) a na druhej strane cyperské orgány. Dňa 26. apríla 2013 podpísali memorandum o porozumení Komisia v mene EMS, minister financií Cypru a guvernér Cyperskej centrálnej banky, čo umožnilo, aby EMS poskytol tomuto členskému štátu finančnú pomoc.

Viacerí jednotlivci a spoločnosti, majitelia vkladov v Laiki a BoC, akcionári alebo majitelia ich dlhopisov, sa domnievali, že Rada Európskej únie, Komisia, ECB, ako aj euroskupina v rámci tohto memoranda o porozumení požadovali od cyperských orgánov prijatie, zachovanie alebo pokračovanie vo výkone opatrení, ktoré viedli k podstatnému zníženiu hodnoty ich vkladov, akcií alebo dlhopisov. Podali teda žaloby o mimozmluvnú zodpovednosť na Všeobecný súd Európskej únie, ktorými sa domáhali náhrady za straty, ktoré údajne utrpeli v dôsledku týchto opatrení.

Dvoma rozsudkami z 13. júla 2018, K. Chrysostomides & Co. a i./Rada a i., ako aj Bourdouvali a i./Rada a i.¹, Všeobecný súd najprv zamietol námietky neprípustnosti vznesené Radou v súvislosti so žalobami o náhradu škody podanými dotknutými jednotlivcami a spoločnosťami proti euroskupine. Ďalej, pokiaľ ide o prvú podmienku vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie na základe článku 340 druhého odseku ZFEÚ, ktorá sa týka protiprávnosti konania vytýkaného inštitúcii Únie a ktorá vyžaduje preukázanie existencie dostatočne závažného porušenia právnej normy, ktorej cieľom je priznať práva jednotlivcom, rozhodol, že jednotlivci a spoločnosti, ktoré podali tieto žaloby, nepreukázali existenciu porušenia ich práva na vlastníctvo, zásady legitímnej dôvery alebo zásady rovnosti zaobchádzania. Keďže prvá podmienka uplatnenia mimozmluvnej zodpovednosti Únie nebola v prejednávanej veci splnená, Všeobecný súd uvedené žaloby zamietol.

Na základe odvolaní podaných Radou (veci C-597/18 P a C-598/18 P) a dotknutými jednotlivcami a spoločnosťami (veci C-603/18 P a C-604/18 P), ako aj vzájomných odvolaní podaných Radou (vo veciach C-603/18 P a C-604/18 P) Súdny dvor, ktorý rozhoduje vo veľkej komore, zrušil napadnuté rozsudky Všeobecného súdu v rozsahu, v akom v nich Všeobecný súd zamietol námietky neprípustnosti vznesené Radou, pokiaľ ide o žaloby týchto

¹ Rozsudky Všeobecného súdu z 13. júla 2018, K. Chrysostomides & Co. a i./Rada a i., [T-680/13](#), a Bourdouvali a i./Rada a i., [T-786/14](#) (ďalej len „napadnuté rozsudky“); pozri TK č. [108/18](#).

jednotlivcov a spoločností proti euroskupine a článku 2 ods. 6 písm. b) rozhodnutia 2013/236². Na druhej strane zamietol odvolania uvedených jednotlivcov a spoločností.

Posúdenie Súdny dvorom

Pokiaľ ide v prvom rade o **odvolania podané Radou vo veciach C-597/18 P a C-598/18 P**, Súdny dvor pripomína, že vznik mimozmluvnej zodpovednosti Únie na základe článku 340 druhého odseku ZFEÚ predpokladá, že nezákonné konanie možno vytýkať „inštitúcii Únie“, čo je pojem, ktorý zahŕňa nielen inštitúcie Únie vymenované v článku 13 ods. 1 ZEÚ, ale aj všetky orgány a organizácie Únie zriadené Zmluvami, ktoré sú určené na vykonávanie cieľov Únie.

V tejto súvislosti Súdny dvor po prvé uvádza, že euroskupina predstavuje medzivládny orgán koordinácie hospodárskych politík členských štátov, ktorých menou je euro (ďalej len „ČŠME“). Po druhé euroskupinu nemožno považovať za zloženie Rady a vyznačuje sa neformálnou povahou. Po tretie nemá žiadnu vlastnú právomoc ani právomoc sankcionovať nedodržiavanie politických dohôd uzavretých v rámci nej. Súdny dvor z toho vyvodzuje, že **Všeobecný súd nesprávne dospel k záveru, že euroskupina je subjektom „Únie“ založeným Zmluvami, ktorého konanie by mohlo viesť k vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie.**

Dodáva, že vzhľadom na to, že politické dohody uzavreté v rámci euroskupiny sa konkretizujú a vykonávajú najmä prostredníctvom aktov a konaní inštitúcií Únie, najmä zo strany Rady a ECB, **osoby podliehajúce súdnej právomoci nie sú zbavené svojho práva na účinnú súdnu ochranu zakotveného v článku 47 Charty základných práv Európskej únie**, keďže tieto osoby, ako to už v predmetnom prípade aj urobili, môžu podať žalobu o mimozmluvnú zodpovednosť Únie proti týmto inštitúciám v prípade aktov a správania, ktorých sa tieto inštitúcie dopustili v nadväznosti na takéto politické dohody. Zdôrazňuje najmä, že Komisii ako strážkyni Zmlúv prináleží dohliadať na súlad uvedených dohôd s právom Únie a že prípadná nečinnosť Komisie v tejto súvislosti môže viesť k spochybneniu mimozmluvnej zodpovednosti Únie.

Po druhé, pokiaľ ide o **vzájomné odvolania Rady vo veciach C-603/18 P a C-604/18 P**, tieto odvolania smerovali k spochybneniu posúdenia Všeobecného súdu, podľa ktorého na jednej strane Rada prostredníctvom článku 2 ods. 6 písm. b) rozhodnutia 2013/236 vyžadovala od cyperských orgánov zachovanie alebo pokračovanie vo vykonaní konverzie nepoistených vkladov v BoC na akcie a na druhej strane uvedené orgány nemali na tieto účely žiadnu mieru voľnej úvahy.

V tejto súvislosti Súdny dvor poznamenáva, že článok 2 ods. 6 písm. b) rozhodnutia 2013/236 nestanovuje osobitné podmienky na vykonanie uvedenej konverzie, takže cyperské orgány mali širokú mieru voľnej úvahy v tomto ohľade, najmä na účely určenia počtu a hodnoty akcií, ktoré sa majú prideliť vkladateľom do BoC výmenou za nepoistené vklady v tejto banke. V dôsledku toho dospel Súdny dvor k záveru, že **Všeobecný súd sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď sa domnieval, že Cyprus nemal podľa tohto ustanovenia žiadnu mieru voľnej úvahy na účely stanovenia osobitných podmienok tejto konverzie.**

Po tretie, pokiaľ ide o **odvolania podané jednotlivcami a dotknutými spoločnosťami vo veciach C-603/18 a C-604/18 P**, títo sa domnievali, že dostatočne závažné porušenie ich práva vlastníť majetok, zásady legitímnej dôvery a zásady rovnosti zaobchádzania je pripísateľné aktom a správaniam inštitúcií Únie, takže prvá podmienka vzniku mimozmluvnej zodpovednosti Únie bola splnená.

² Rozhodnutie Rady 2013/236/EÚ z 25. apríla 2013 o osobitných opatreniach na obnovenie finančnej stability a udržateľného rastu určené Cypru (Ú. v. EÚ L 141, 2013, s. 32). Toto rozhodnutie stanovuje súbor opatrení a výsledkov s cieľom napraviť rozpočtový deficit Cypru a obnoviť dobrý stav finančného systému tohto členského štátu. Vzájomné odvolania podané Radou sa týkali osobitne článku 2 ods. 6 písm. b) tohto rozhodnutia, ktorý uvádza, že program makroekonomických úprav pre Cyprus vyžaduje „vykonať nezávislé ocenenie aktív BoC a Laiki a rýchlo začleniť operácie Laiki do BoC. Ocenenie sa dokončí čo najrýchlejšie, aby sa umožnilo ukončenie konverzie vkladov na kapitál v BoC“.

V tejto súvislosti Súdny dvor najprv pripomína, že právo vlastníť majetok³ nie je absolútnou požiadavkou a môže byť predmetom obmedzení.⁴ Uvádza najmä, ako už rozhodol v rozsudku Ledra Advertising a i./Komisia a ECB⁵, že **opatrenia uvedené v memorande o porozumení z 26. apríla 2013 nemožno považovať za neprimeraný a neúnosný zásah, ktorý poškodzuje vlastnícke právo dotknutých jednotlivcov a spoločností.**

Súdny dvor sa ďalej domnieva, že **okolnosť, že v priebehu predchádzajúcich fáz medzinárodnej finančnej krízy poskytnutie finančnej pomoci iným ČŠME nebolo podmienené prijatím osobitných opatrení, nemožno považovať za uistenie, ktoré by mohlo vyvolať legitímnu dôveru akcionárov, majiteľov dlhopisov a vkladateľov do Laiki a BoC, že to tak bude aj v rámci poskytnutia finančnej pomoci Cypru.**

Napokon Súdny dvor po tom, čo pripomenul, že **všeobecná zásada rovnosti zaobchádzania** vyžaduje, aby sa s porovnateľnými situáciami nezaobchádzalo rozdielne a s rozdielnymi situáciami rovnako, pokiaľ takéto zaobchádzanie nie je objektívne odôvodnené, **odmietol existenciu porušenia tejto zásady.** Konštatoval totiž, že **dotknuté spoločnosti a jednotlivci sa nenachádzajú v situácii porovnateľnej** so situáciou Cyperskej centrálnej banky, ktorej činnosť sa riadi výlučne cieľmi verejného záujmu, so situáciou majiteľov vkladov v gréckych pobočkách Laiki a BoC, so situáciou majiteľov vkladov v týchto dvoch bankách, ktorých vklady nepresahovali 100 000 eur, so situáciou majiteľov vkladov a akcionárov bánk iných ČŠME, ktorí získali finančnú pomoc ešte pred Cyprom, alebo ešte so situáciou členov cyperského družstevného bankového sektora.

Na záver Súdny dvor v celom rozsahu zamietol odvolania podané dotknutými spoločnosťami a jednotlivcami (veci C-603/18 P a C-604/18 P), **zrušil napadnuté rozsudky Všeobecného súdu v rozsahu, v akom v nich zamietol námietky neprípustnosti vznesené Radou, pokiaľ ide o žaloby smerujúce proti eurosкупine a proti článku 2 ods. 6 písm. b) rozhodnutia 2013/236, a s konečnou platnosťou rozhodol o týchto námietkach⁶ tak, že im vyhovel.**

UPOZORNENIE: Proti rozsudku alebo uzneseniu Všeobecného súdu je možné na Súdny dvor podať odvolanie, ktoré sa obmedzuje len na právne otázky. Odvolanie v zásade nemá odkladný účinok. Ak je prípustné a dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. Ak to stav konania dovoľuje, môže Súdny dvor vydať konečný rozsudok sám. V opačnom prípade vráti vec na rozhodnutie Všeobecnému súdu, ktorý je viazaný rozhodnutím, ktoré Súdny dvor vydal v rámci odvolacieho konania.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

³ Článok 17 Charty základných práv Európskej únie.

⁴ Článok 52 Charty základných práv Európskej únie.

⁵ Rozsudok Súdneho dvora z 20. septembra 2016 v spojených veciach Ledra Advertising a i./Komisia a ECB ([C-8/15 P](#) až [C-10/15 P](#)); pozri TK č. [102/16](#).

⁶ Podľa článku 61 prvého odseku druhej vety Štatútu Súdneho dvora Európskej únie.